

نویسنده: م . ک بهادر اکمار (M.K. Bhadra Kumar).

منبع و تاریخ نشر: آسیا تایم «2021-07-18».

برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل».

جیو ایکونومی (اقتصاد جغرافیایی) پاکستان به خوبی کار میکند

Pakistan's Geo-Economic is working well

در پی انفجار در شمال خیبر پشتونخواه واقع در پاکستان در تاریخ (14) ماه جولای سال

(2021) نه «9» شهروند **چینی** نیز کشته شدند!

وقتیکه تمام جهان از اینکه ایالات متحده آمریکا با بی شرمی و سرنگونی افغانستان را ترک میکند ابراز تاسف میکنند؛ دولت «جو بایدن» از ارواره های شکست ویا از نشخوار زدن های بازنده و شکست خورده می رباید؛ چه جسا رتی از امید!

رسیدن به توافق اصولی در تاشکند بروز جمعه بین نمایندگان ایالات متحده؛ ازبکستان؛ افغانستان و پاکستان «برای ایجاد یک پلت فرم دیپلماتیک چهار جانبه جدید به هدف افزایش روابط ویا اتصال منطقه ای» یک رویداد مهم در سیاست منطقه ای است؛ که نشا نگر انتقال یک حوضه آبریز (watershed) در ایالات متحده است. استراتژی منطقه ای از جنگ های پرهیا هو یا پرسروصدا جغرافیایی اقتصادی خود نفس گیر است.

این ایده چهار جانبه منطقه ای از درک دولت «بایدن» ناشی میشود که صلح و اتصال منطقه ای بطور متقابل تقویت می شوند؛ چیزی که **چین** تقریباً یک دهه پیش آنرا کشف کرده بود.

بیا نیه ویا اعلا میه مشترک یا چهار جانبه نمایندگان چهار کشور مذکور در تاشکند حاکی از آن است که این چهار کشور میگویند «فرصتی تاریخی را برای گشودن مسیر های شگوفای تجارت

بین‌المللی را برسمیت می‌شناسند [و] طرفین قصد دارند برای گسترش و توسعه تجارت؛ ایجاد پیوند های ترانزیتی و تقویت روابط تجاری در تجارت بین هم همکاری کنند. طرفین توافق کردند که در ماه های آینده با هم ببینند تا روش های این همکاری را با اجماع متقابل تعیین کنند.

این تحول یا زیر مجموعه های بزرگ توسعه ای تاکید میکند که واشنگتن قصد دارد در ثبات افغانستان نقش داشته باشد. این خود گفتگوهای بین الافغانی را بخوبی تحریک میکند. ایالات متحده کاملاً آگاه است که اعتبار و حیثیت اش امروز در منطقه تحت شعاع خود قرار گرفته تا جاییکه حتی منزوی شده است. همانطور که با سخنان بی ادبانه گذارش شده است که روسیه بی پروا دواطلب میشود که دروازه بان آمریکا باشد.

اشکار و کاملاً واضح است که واشنگتن تمایلی به پذیرش پیشنهادهای روسیه که ممکن است الباترس (Albatross = نوع از پرندگان پادراز بحری) باشد؛ ندارد. این امر تا حدودی اقدام متفکرانه برای ایجاد یک محور منطقه ای در کشورهای دوست است که اشکاراً مشتاق به توسعه روابط در بین خود هستند. و مایل به همکاری با ایالات متحده در منطقه ای شان هستند. توضیح میشود که واشنگتن بطور بالقوه ممکن است از ایالات متحده؛ از پاکستان؛ افغانستان - پاکستان بعنوان وزنه مقابل برای سازمان همکاری شانگهای استفاده کند که تحت سلطه چین و روسیه است. از پاکستان و پاکستان با وجود روابط دوستانه خود با (چین و روسیه) مشتاق تعمیق روابط با ایالات متحده نیز هستند. و آنها دو کشور بزرگ در قوس خاورمیانه بزرگ هستند که از خلیج فارس تا مرز آسیای میانه با چین امتداد ویا اتصال دارند.

از پاکستان، افغانستان و پاکستان با جمعیت در حدود (300) میلیون نفر کشورهای مسلمان هستند و آمریکا بدون شک و شبهه کارخانگی خود را در این بخش انجام داد این چهار کشور برخلاف بنام مستعار ناخوشایند خود در (هند و اقیانوس آرام) ماندگاری دارد. ایالات متحده در این سال های اخیر توجه بیشتری به ایجاد روابط دوستانه با پاکستان که نه تنها بزرگترین کشور در آسیای میانه است دارد بلکه کشوری با داستان موفقیت نسبی در منطقه از نظر ثبات سیاسی در مسیر کلی رشد قرار دارد.

تاشکند پذیرای اقدامات واشنگتن بوده است؛ زیرا روابط قوی با ایالات متحده به آن کمک میکند تا روسیه را متعادل و در پرتو آن استقلال استراتژیک خود را تقویت کند. دوستی و همکاری جدید چهارجانبه کشورها نشان دهنده استقبال گرم توسط ایالات متحده مبنی بر درخواست مداوم پاکستان برای استقرار یک رابطه دوجانبه است که فراتر از مسایل ویا موضوعات افغانستان است.

در روابط چین و پاکستان بعضی عیوب ویا خطاهای وجود دارد که پنهان نگه کردن آن خطوط یا نوافص دیگر امکان پذیر نیست و به قضاوت واشنگتن نخبگان نظامی و غیر نظامی پاکستانی علی الرغم بیگانگی در دهه اخیر مانند همیشه غرب گرا مانده اند. کنون مطمئناً با پابین آمدن پرده جنگ افغانستان زمان برقراری ارتباط موصلاتی ریلی/بین جاده های آسیای میانه وینا در کراچی/گوا در رسیده است که با پایدتامین و برقرار شود؛ بهبود مورد انتظار در وضعیت امنیتی اجازه میدهد تا پروژه های بزرگی بکار بیافتد و بطور تصور آمیز طالبان در مورد دوستی و همکاری چهارجانبه کشور های فوق الذکر هیچگونه شرط و قصدی نخواهند داشت؛ بنادر پاکستان در موقیعت ایده ال برای اتصال مسیر های منطقه غنی از منابع در آسیای میانه و افغانستان با بازار های جهانی قرار دارد.

در اینجا امکان است بدون درز ویا یک پارچه ای وجود دارد، اجلاس اخیر سران کشورهای **جی هفت** (G7) در کورنوال واقع در انگلستان در مورد ابتکار جدیدی برای حمایت از سرمایه گذاری جهانی در زیر ساخت ها با هم توافق کردند. مقاله اخیر توسط مرکز مطالعات استراتژیک و بین المللی در

واشنگتن دی سی این طرح جدید زیر ساخت های جهانی را مغایر با ابتکار یک کمربند و یک جاده چین (BRI) با تاکید بر کانالیزاسیون سرمایه های خصوصی برای سرمایه گذاری در زیر ساخت های جهانی دانست [به مقاله تحت عنوان ابتکار جدید جهانی (G7) برای زیر ساخت های مراجعه شود = the G7's new global infrastructure initiative] .

انگلا مرکل صدراعظم آلمان روز پنجشنبه پس از مذاکره با رییس جمهور « بایدن » در کاخ سفید گفت: که سال آینده وقتی ریاست گروه هفت به آلمان میرسد؛ آلمان قصد دارد که تمام تصمیم اتخاذ شده اجلاس گروه هفت کورنوال را اجرا کند؛ آیا (G7) به ابتکار عمل چهارگانه (ایالات متحده از پاکستان؛ افغانستان و پاکستان) و همچنان ایالات متحده در آسیای مرکزی خواهد پیوست.

بدیهی است که پاکستان با در دست داشتن هر دو یعنی کوریور اقتصادی چین - پاکستان (CPEC) واتحاد و همکاری چهارگانه (QUAD) طعم موفقیت را در تغییر سیاست خارجی خود به سمت جیو ایکونومیک می چشد، جغرافیای پاکستان آن را به زمین یا خاک ریشه دار بین چین و غرب در توسعه زیر ساخت ها تبدیل میکند یا به زبان ساده (QUAD) جدید بررسی است های منطقه تاثیر میگذارد.

ایالات متحده در واقعیت امر امیدوار است که پاکستان را از وابستگی شدید به چین جدا کند همکاری و توافقنامه چهار جانبه جدید باعث میشود و یا که هند وستان را مجبور می سازد که بدون کدام راهنما و یا دستور به دور از هدف در حرکت باشد. هند به یک کمربند و یک جاده ابتکار چین پشت کرد، اما پاکستان (60) میلیارد دلار از دهلیز اقتصادی چین - پاکستان بدست آورد و اکنون منتظر دریافت مزایایی از توافقنامه چهارگانه جدید (QUAD) به رهبری ایالات متحده است.

روابط هند و چین بسیار سرد است و روابط دوستانه سنتی و عنعنوی هند با روسیه بی رمق شده است در حالی که پاکستان نه تنها روابط خود را با چین غنا بخشیده بلکه در حال بررسی چند قطبی در نظم جهانی است.

در (16) ماه جولای پاکستان و روسیه یک قرارداد بزرگ برای بکار انداختن یک پروژه خط لوله انتقال گاز طبیعی بطول (1100) کیلومتر با هزینه بین (2;5) تا (3) میلیارد دلار را توشیح کردند که این خط لوله به کراچی و لاهور متصل میشود خط لوله ای که گاز طبیعی مایع وارداتی را حمل میکنند) که بطور جداگانه با قطر قرارداد منعقد کرده است که به موجب آن «200» ملی متر مکعب افزایش می یابد) در حالی که پروژه خط لوله انتقال گاز هند با ایران بعنوان رویای لوله (pipe dream) بی حال و کوبیده است یا بیش از تصور و رویا چیزی دیگر نیست.

پاکستان مشتاق است که رییس جمهور پوتین کار این پروژه خط لوله انتقال گاز را که انتظار می رود در اخیر سال جاری یا در اوایل سال (2022) آغاز شود افتتاح نماید. دهلی باید به طور جدی بررسی کند که آیا استقبال پر شور از **باند واگن** ایالات متحده (ریگشای کودک) طی دهه گذشته تحت حکومت های متوالی، سود قابل توجهی به همراه دارد؟

پاکستان بار دیگر در رقابت قدرت های بزرگ به یک کشور خط مقدم تبدیل میشود اما این بار پاکستان باید از جغرافیای خود بهره ببرد و امیدوار است که برای توسعه و انکشاف خود عدالت را ایجاد کند و یا در نظر گیرد.

بطور تصور آمیز توافقنامه چهار جانبه جدید (QUAD) که محصول تراوش ذهنیت (زلمی خلیل زاد) نماینده ویژه ایالات متحده در امور افغانستان است که او از مدت ها طرفدار این است که بهترین راه برای ایجاد ثبات در افغانستان تشویق به باز نشاندن در حساب پاکستان به دور از ستیزه جویی و افراط گرایی به صلح و توسعه است.

هما نطور که رویداد های هفته گذشته در صوبه خیبر پختونخواه و اسلام آباد به ما یاد آوری میکند؛ سفر مهم مقید و منتسب پاکستان مطمئناً دردناک خواهد بود و با عدم قاطعیت روبرو خواهد

شد ؛ ایالات متحده می تواند با ارائه یک مشارکت معنی دار به پاکستان ، آن را به عنوان یک تغییر برگشت ناپذیر تقویت کند .

به احتمال زیاد چین فقط از ابتکار عمل آمریکا استقبال خواهد کرد ؛ زیرا این امر در جهت منافع کلی امنیت و ثبات منطقه ای است که پکن نیز از آن بهره مند میشود چین در امنیت و توسعه پاکستان و افغانستان سهم های عظیمی دارد و از این لحاظ یک تناسب منافع بین پکن و واشنگتن کاملاً قابل تصور است .

با تقدیم احترامات «2021-07-24»